

B. Potjer Groen Links
30 juli 2017

Nummer
3316

Onderwerp
Nieuwe problemen Shell Pernis

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting van vragensteller

Nog voor het College de vragen van GroenLinks (3301) over een ongeluk met een giftige gaswolk bij Shell Pernis heeft beantwoord is er opnieuw ongeluk met brand, een complete stillegging en een nieuwe gaswolk. Waar Shell dacht de zaak onder controle te hebben, moest zij alsnog de gehele raffinaderij stilleggen¹ en waar Shell meldt de gaswolk op eigen terrein onschadelijk te hebben gemaakt, maar bewoners meldden gezondheidsklachten².

De fossiele industrie stelt niet uit eigen beweging het algemeen belang voorop. De problemen bij Odfjell, DuPont en Chemours en de BRZO rapportages, waaruit blijkt dat er meer bedrijven zijn die de regels overtreden dan die zich eraan houden bevestigen dat overheidstoezicht hard nodig is. Daarom dringt GroenLinks er al langer aan op voldoende capaciteit bij DCMR om misstanden te signaleren en aan pakken voor er slachtoffers vallen.

GroenLinks heeft naar aanleiding hiervan de volgende vragen:

1. Kan het College aangeven hoe zo'n relatief klein incident zo heeft kunnen escaleren?

Antwoord:

Voor de productieprocessen binnen een raffinaderij zoals Shell Pernis is beschikbaarheid van afdoende stroom en stoom wezenlijk. Het incident in het transformatorhuis had betrekking op een 25.000 Volt kabel die essentieel is voor de stroom- en stoomvoorziening. Na de uitval van de stroomvoorziening zijn alle installaties van Shell Pernis via vaste procedures in stappen veilig uit bedrijf gegaan. Het incident is door Shell Pernis direct door middel van een CIN melding (Centraal Incidenten Nummer) gemeld. De inzet van hulpdiensten staat onder regie van de veiligheidsregio, inclusief het vereiste escalatieniveau volgens de GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure). Shell heeft aangegeven de onrust die zij heeft veroorzaakt onder omwonenden te betreuren evenals de overlast die het gevolg is van fakkelen. Fakkelen is bij een noodstop nodig om te voorkomen dat de vaak schadelijke inhoud van installaties direct in de lucht komt. Het affakkelen geeft in het algemeen geen risico's voor de omgeving.

¹ <http://www.ad.nl/rotterdam/complete-raffinaderij-van-shell-pernis-stilgelegd~a852bebf/>

² <http://www.rijnmond.nl/nieuws/157707/Oorzaak-gezondheidsklachten-in-Hoogvliet-nog-een-raadse/>

2. Het College werkt met risicogericht toezicht. In welke risicocategorie was Shell Pernis ingedeeld? Kunt u dit nader toelichten en aangeven hoe de volgende elementen meewegen:
 1. de omvang van de raffinaderij: de grootste van Europa,
 2. de ouderdom: vooroorlogs, zo'n twintig jaar voor Odfjell waar nog altijd de helft van de installaties niet veilig is bevonden;
 3. eerdere incidenten: zoals de explosie bij Shell Moerdijk?

Antwoord:

De intensiteit van toezicht en de aandachtspunten worden gebaseerd op een risicoschatting per milieuaspect (lucht, externe veiligheid, bodem, etc.). Shell Pernis is voor o.a. veiligheid en luchtkwaliteit in de hoogste risicocategorie (3) ingedeeld. In de Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (nota VTH) is vastgelegd dat incidenten en klachten reden (kunnen) vormen voor het toespitsen van het feitelijke toezicht op specifieke onderwerpen. Veroudering van installaties is een aandachtspunt dat bij het concrete toezicht wordt betrokken en ook op projectmatige basis voor de hele (petro-) chemische industrie wordt onderzocht, zoals aangegeven in de aanbiedingsbrief van de BRZO rapportage 2016.

3. Wat betekent deze risico-indeling voor het toezicht bij Shell Pernis?
 1. Wat is bezoekfrequentie van de raffinaderij?
Volgens de media bestaat de raffinaderij uit zestig fabrieken
 2. Hoeveel fabrieken daarvan worden per bezoek fysiek geïnspecteerd?
 3. Zijn alle fabrieken al eens geïnspecteerd?
 1. Zo ja, wat is de maximale duur dat een installatieonderdeel fysiek niet is onderzocht?
 2. Zo nee, op basis waarvan wordt dan de veiligheid beoordeeld?

Antwoord:

In de Nota VTH zijn de uitgangspunten voor het - risico-gerichte - toezicht vastgelegd. In lijn hiermee voert de DCMR zowel fysieke controles als controles van het veiligheidsbeheerssysteem zoals dat door Shell wordt gebruikt uit. Naast de controles die de DCMR alleen uitvoert wordt tenminste één keer per jaar een meerdaagse BRZO controle uitgevoerd in samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW).

4. Wat betekent deze risico-indeling voor het handavingsregime bij Shell Pernis?

Antwoord:

In de nota VTH hebben wij de handavings- en sanctiestrategie vastgelegd. De DCMR handelt bij Shell Pernis in lijn met deze strategie.

5. Beschikt DCMR over voldoende capaciteit om meerdere BRZO-bedrijven gelijktijdig onder verscherpt toezicht te houden?

Antwoord:

De DCMR is uiteraard in staat het vereiste verscherpte toezicht te leveren. Waar nodig hebben wij dit mogelijk gemaakt door de DCMR, op incidentele basis, aanvullend middelen beschikbaar te stellen, bij voorbeeld bij Voorjaarsnota voor boven reguliere werkzaamheden m.b.t. Dupont Chemours.

6. Ziet het College aanleiding om deze risico-indeling te wijzigen naar aanleiding van de recente incidenten? Zo ja, wat betekent dat voor het toezicht en handavingsregime? Zo niet, waarom niet?

Antwoord:

Er wordt in lijn met het vastgestelde VTH beleid toezicht gehouden en gehandhaafd, zie ook de beantwoording van vragen 3 en 4. Onderdeel hiervan is dat de DCMR voor zowel het incident met de stroomuitval (op zaterdag 29 juli 2017), waar uw vragen betrekking op hebben, als voor de HF lekkage (maandag 31 juli 2017) Shell verplicht heeft tot een nauwkeurig onderzoek inclusief de incidentbestrijding. De vervolgacties van DCMR en VRR zijn erop gericht om herhaling te voorkomen, te waarborgen dat Shell maximaal lering trekt uit deze voorvallen en te zorgen voor een gecontroleerde opstart. De opstart van activiteiten vindt plaats onder verscherpt toezicht van de DCMR.

7. Verwacht het College dat de (risico)beheersing bij overige olie- en gasbedrijven in de Rijnmond beter is?

1. Zo ja, waarop baseert het College dat?
2. Zo nee, welke consequenties trekt College daar uit?

Veiligheidssystemen en Risicobeheersing zijn in het algemeen een aandachtspunt en in het bijzonder bij de zogeheten BRZO-bedrijven, waartoe nagenoeg alle olie- en gasbedrijven behoren, zie ook het antwoord op vraag 3. In de casus Shell Pernis zijn de risico's van het incident onder regie van de Veiligheidsregio en met inzet van o.a. Shell Pernis en DCMR adequaat beheerst.

Den Haag,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. J.H. de Baas drs. J. Smit

